

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Danıştay 10. Daire
T. 22.06.2005
E. 2005/2024
K. 2005/3545

KONU : Dava konusu Hazine'ye ait taşınmazların Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na devrine karar verilmesine ilişkin idari işlemin; sözkonusu taşınmazların imar ve çevre düzenlemesi planlarında turizm alanında kaldığı, toplu konut üretilmesinin planlama ilkeleri ve çevre düzeni planına aykırı olduğu iddiasıyla; Mimarlar Odası Genel Başkanlığı'nca iptali isteminin, dava ehliyeti yönünden reddi kararının bozulması istemi.

İLGİLİ MEVZUAT : 1164 sayılı Arsa Ofisi Kanunu'nda değişiklik yapan 5228 sayılı Kanun m. 59;
Anayasa m. 1, 125;
4577 sayılı Kanun'la değişik 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 2.

1/1
T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2005/2024
Karar No : 2005/3545

Temyiz Eden(Davacı) : T.M.M.O.B. Mimarlar Odası Genel Başkanlığı - ANKARA

Vekili : Av.Güney Dinç

857 sokak No:3/618 Konak - İZMİR

Karşı Taraf (Davalılar) : 1-Başbakanlık - ANKARA

2- Maliye Bakanlığı - ANKARA

3-Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı - ANKARA

4-Bayındırlık ve İskan Bakanlığı - ANKARA

İstemin Özeti : Aydın İli Didim İlçesi Kocaharıp mevkiinde 13302 parsel nolu

Karakuyu mevkiinde 5590 ve 1 parsel nolu mülkiyeti Hazineye ait taşınmazların 5228 sayılı Kanun'un Arsa Ofisi Kanununda değişiklik yapan 59.maddesinin 11.fıkrası uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devrine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan dava sonucunda Aydın 1. İdare Mahkemesince davanın ehliyet yönünden reddi yolunda verilen 27.1.2005 tarih ve E:2004/1268 K:2005/37 sayılı kararın temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmaların Özeti. : Yerinde olmadığı ileri sürülen temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Yahya Şahin

Düşüncesi : Davacı Odanın ve üyeleri olan mimarların faaliyet konularıyla ilgili dava konusu işlemin iptalini istemede meşru, güncel ilgi ve menfaat bağı bulunduğundan davacı ehliyetlidir.

Belirtilen nedenle, temyiz isteminin kabulü gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı: : Mehmet Karaoğlu

Düşüncesi : Aydın İli Didim ilçesinde bulunan mülkiyeti Hazineye ait dava konusu taşınmazların 5228 sayılı Kanun'un Arsa Ofisi Kanunu'nda değişiklik yapan 59/11. maddesi uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devrine ilişkin işlemin iptali istemiyle TMMOB Mimarlar Odası Genel Başkanlığı tarafından açılan davanın ehliyet yönünden reddine dair idare mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

T.M.M.O.B. Mimarlık Odasının üyeleri olan mimarların mesleki faaliyet ve uğraş alanlarıyla yakından ilgili olduğu anlaşılan dava konusu işlemin iptali istemiyle dava açmada davacı odanın menfaat bağı bulunduğundan, davayı ehliyet yönünden reddeden mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüyle, İdare Mahkemesi kararının bozulması gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince dosyanın tekemmül ettiği görüldükçe yürütmenin durdurulması istemi incelenmeden işin esasına geçildi, gereği görüldü:

Dava, Aydın İli Didim İlçesi Kocaharıp mevkiinde 13302 parsel nolu, Karakuyu mevkiinde 5590 ve 1 parsel nolu mülkiyeti Hazineye ait taşınmazların 5228 sayılı Kanun'un

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2005/2024
Karar No : 2005/3545

Arsa Ofisi Kanununda değişiklik yapan 59.maddesinin 11.fıkrası uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devrine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Aydın 1. İdare Mahkemesince,dava konusu işlemin davacının tüzel kişilik olarak menfaatinin ilgilendiren bir husus içermediği ve 6235 sayılı Kanun'da da mesleki faaliyetleri dışında kalan konularda dava açma görev ve yetkisinin tanınmadığı, bu nedenle meşru, kişisel ve güncel bir menfaat bağından söz edilemeyeceği gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek anılan Mahkeme kararının temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

Anayasanın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararlarında "Hukuk Devleti";insan haklarına saygı gösteren, bu hakları koruyucu, adaletli bir hukuk düzeni kurup sürdürmekle kendisini yükümlü sayan, bütün etkinliklerinde hukuka ve Anayasaya uyan, işlem ve eylemleri bağımsız yargı denetimine bağlı olan Devlet biçiminde tanımlanmaktadır.

Öte yandan, Anayasanın 125. maddesinin birinci fıkrasında, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 8.6.2000 günlü, 4577 sayılı Kanunla değişik 2. maddesinde belirtildiği üzere, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatlere ihlal edilenler tarafından açılan davalar iptal davası olarak tanımlanmış olup, bu davalar idarenin hukuka uygun davranmasını sağlayan en önemli araçlardandır. Bu nedendir ki iptal davasında davacı olabilmek için "menfaat ihlali" yeterli görülmüş olup, bir idari faaliyet ve işlemlerle ciddi ve makul, maddi ve manevi bir ilişkisinin bulunduğu anlaşılabilir kişi ve kuruluşların söz konusu faaliyetle ilgili idari işlemlerin iptali istemiyle dava açmasında meşru, kişisel ve güncel bir ilişkisinin varlığı,dolayısıyla da dava ehliyetinin bulunduğunun kabulü gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden,Aydın ili Didim İlçesi Kocaharın mevkiinde 13302 parsel nolu, Karakuyu mevkiinde 5590 ve 1 parsel nolu mülkiyeti Hazineye ait taşınmazların 5228 sayılı Kanun'un Arsa Ofisi Kanununda değişiklik yapan 59.maddesinin 11. fıkrası uyarınca toplu konut üretimi amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devrine karar verildiği, Mimarlar Odası Didim temsilciliğinin bildirmesi üzerine davacı Mimarlar Odası Genel Başkanlığı tarafından söz konusu taşınmazların imar planı ile çevre düzenlemesi planında turizm alanında kaldığı, burada toplu konut üretiminin planlama ilkeleri ve çevre düzeni planına aykırı olduğu, bu ilçede konut açığı bulunmadığı ileri sürülerek işlemin iptali istenilmektedir.

Kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan T.M.M.O.B. Mimarlar Odasının dava dilekçesinde, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların bilim, sağlık ve çevre koşullarına uygun gelişiminin sağlanması için Odalarının başlıca uğraş konularından biri olduğu belirtilerek meşru, kişisel ve güncel ilişki kurulmuştur.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2005/2024
Karar No : 2005/3545

Bu durumda, tüzel kişilik olarak Odanın mesleki faaliyet ve uğraş alanlarıyla ilgili olduğu tartışmasız bulunan dava konusu işlemin iptali istemiyle dava açmakta menfaat bağı bulunduğundan davayı ehliyet yönünden reddeden mahkeme kararında hukuki isabet görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle, davacı idarenin temyiz isteminin kabulüne, Ankara 1. İdare Mahkemesinin 27.1.2005 tarih ve E:2004/1268 K:2005/37 sayılı kararının bozulmasına, davacının yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmediğinden, istemi halinde yürütmenin durdurulması harcının davacıya ladesine, dosyanın yeniden karar verilmek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine, 22.6.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Ali	Mehmet	Ahmet	Kırdar
KANTARCIOĞLU	GÜVEN	ÜNLÜÇAY	BAŞPINAR	ÖZSOYLU

